Concerten an deem historesch wichtege Sall ze spillen, soudass mer do wierklech och nach e ganz, ganz flott Gebai mat enger ganz lieweger Dynamik ronderëm wäerte kreéieren.

Voilà, ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren. Bis geschwënn.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Ma merci och der Madamm Ministesch.

Mir géifen dann zum Vott iwwert de Projet 7866 iwwergoen. Ech ginn dervun aus, dass jiddweree vun Iech ageloggt ass.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7866 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen.

Une voix | Här President.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Jo?

(Interruption)

Dat ass kee Problem, da maache mir dat.

An de Vott ass elo ofgeschloss ...? A, voilà, elo kann ech de Vott ofschléissen: De Vott ass ofgeschloss.

Mir hunn 59 Participatiounen, 59-mol Jo. An ech ginn dann dervun aus, dass déi 60. Deputéiert och fonnt ginn ass an dass mer da bei 60 landen – also Eestëmmegkeet fir dëse Projet.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7866 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Max Hengel), MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Jean-Marie Halsdorf), Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen (par M. Gilles Roth), MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar (par Mme Diane Adehm), Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Marc Lies), Claude Wiseler (par Mme Octavie Modert) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen (par M. Gusty Graas), Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Frank Colabianchi), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana (par M. Yves Cruchten), Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ass d'Chamber d'accord, fir d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

12. 7920 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 19 décembre 2014 relative 1) aux mesures sociales au bénéfice des artistes professionnels indépendants et des intermittents du spectacle 2) à la promotion de la création artistique

Mir géifen dann zum nächste Punkt iwwergoen, dat ass de Projet de loi 7920, deen zur Verbesserung vun den Aarbechtsbedingunge vun de Kënschtler bäidroe soll. An d'Rapportrice ass d'Madamm Djuna Bernard. Madamm Bernard, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Culture

Mme Djuna Bernard (déi gréng), rapportrice | Merci, Här President. D'Konscht- a Kulturschafend an eisem Land sinn déi Mënschen, déi derfir suergen, dass eis Muséeën, Theateren, Bünen a Kulturhaiser mat Liewe gefëllt sinn. Hir Wierker an hiert Schafe bréngen eis zur Reflexioun, zur Diskussioun, zum Laachen oder zum Kräischen. Si thematiséieren Tabuen, kritiséiere Mëssstänn, forme Schéinheet an Ästheetik an droen derzou bäi, dass eis Gesellschaft méi faarweg, méi lieweg, méi räich ass.

Vill vun eis consomméiere Konscht op déi eng oder aner Aart a Weis, mee déi, déi Konscht produzéieren an erméiglechen, schafen a schaffen an engem ganz spezifesche Kontext. Si hunn aner Aarbechtskonditiounen a Besoine wéi e klassesche Salarié oder Independant.

2018 gouf eng Reflexioun a Reform iwwert dat bestoend Gesetz vun 2014, dat de Statut an d'finanziell Aidë vun den Intermittenten an Artiste reegelt, an de Koalitiounsaccord geschriwwen.

(M. Marc Spautz prend la présidence.)

Dëse Wonsch ass och am Kulturentwécklungsplang a senger Recommandatioun Nummer 23 ze fannen.

2019 gouf eng Consultation publique mam Kultursecteur gestart mam Zil, d'Realitéiten an d'Besoine vun den Acteuren um Terrain besser erfaassen ze kënnen. Dës Observatiounen an Temoignagë goufen am Kader vun de Kulturassisen am Oktober 2020 och opgeschafft an diskutéiert.

D'Covid-19-Pandemie huet natierlech, wéi a villen aneren Domäner och, wéi eng Lupp d'Situatioun vun de Konscht- a Kulturschafende verschäerft an däitlech gemaach, wéi wichteg de Kultursecteur an eiser Gesellschaft ass a wéi grouss de Besoin vu staatlechen Aidë fir de Secteur ass.

An deem Joer duerno goufe méiglech Verbesserungen am Gesetz doropshin och mat der ULASC, der Union luxembourgeoise des associations du secteur culturel, diskutéiert. Insgesamt ass dëse Projet de loi d'Resultat vun engem breeden Dialog an e weidere Schrëtt an der Professionaliséierung vun eisem Kultursecteur.

Wat genee ännert sech elo mat dësem Gesetz? Ma mir schwätzen haut mam Vott vun dësem Gesetz vu „mesures de soutien" an net méi vu „mesures sociales" fir Artisten an Intermittenten. D'Referenzperiod fir nei eligibel Artisten ass vun dräi op zwee Joer erofgesat ginn. An d'Artisten an d'Konschtschafend mat engem Universitéitsofschloss mussen elo just nach eng Referenzperiod vun engem Joer virweisen a sinn och vun der Revenuskonditioun dispenséiert.

D'Affiliatioun un d'Sécurité sociale wärend mindestens sechs Méint bleift, et wäert awer mat dësem Gesetz eng Bourse de relève en place gesat ginn, fir de Start an d'artistescht Schafen no engem Studium ze vereinfachen.

De Montant vun den Aidë pro Mount gouf eropgesat, soudass en un de qualifizéierte Mindestloun ugepasst gëtt, mat engem jährleche Plaffongsbetrag vu 6-mol dem Mindestloun respektiv 6,5-mol dem Mindestloun fir Artisten an Artistinnen iwwer 55 Joer.

Ausserdeem gouf d'Period, fir déi d'Aiden ugefrot kënne ginn, vu 24 Méint op 36 Méint eropgesat a bei Artisten, déi scho vun den Hëllefe beneficiéieren an iwwer 50 Joer al sinn, gouf d'Period souguer vu 24 Méint op 60 Méint erhéicht, och dëst, fir laang etabléiert artistesch Karriären ze valoriséieren.

Aus Intermittentsperspektiv sinn d'Modifikatioune virun allem, dass verschidde Karriären, wéi beispillsweis déi vum Booker, an Zukunft en compte geholl ginn. Och de Carnet de travail gouf vereinfacht a gouf beispillsweis esou ugepasst, dass och Formatiounsdeeg oder Ateliers pédagogiques kënne gezielt ginn. An dëse wäert och an Zukunft digital zur Verfügung stoen.

Intermittenten, déi iwwer 50 Joer al sinn, mussen an Zukunft eng Mindestaktivitéitsdauer vu 60 amplaz vun 80 Deeg hunn. An och goufen d'Incompatibilitéite fir d'Intermittenten nei iwwerschafft, fir eng besser Applikatioun vum Gesetz sécherzestellen a fir méi Kloerheet ze hunn, wéi eng Konditiounen d'Intermittenten erfëlle mussen.

De Staatsrot huet eng Rei Insécurité-juridiquë festgestallt a sech notamment un de Begréffer vum „engagement notoire" a vum „événement imprévisible" gestouss. Och ronderëm d'Fro vun der Égalité de traitement bezüglech den ënnerschiddleche Konditioune fir Artisten iwwer 50 respektiv 55 Joer hat de Staatsrot seng Reserven, déi mer awer an der Kommissioun konnten aus der Welt schafen.

D'Chambre de Commerce, d'A:LL (ndlr: A:LL Schréftsteller*innen, pour „Association: Luxembourg Littérature – écrivain.e.s") an d'ULASC hunn eis Avisen eragescheckt. Si hunn hiren Accord zum Projet zum Ausdrock bruecht a jee no hirer jeeweileger Zoustännegkeet och nach eng ganz Rei weiderféierend Gedanke geäussert, déi fir zukünfteg Debatte ganz bestëmmt nach wäerten interessant sinn.

Här President, dëst Gesetz gouf de 26. November 2021 deposéiert a mir hunn an deem vergaangene Joer an der Kulturkommissioun ganz intensiv drop geschafft. De schréftleche Rapport vun dësem Gesetz gouf wéi bei deem viregte Gesetz den 1. Dezember 2022 ugeholl.

Ech wëll op dëser Plaz dem Sekretariat vun eiser Kommissioun, der Madamm Closener an dem Här Louis, e ganz häerzleche Merci soen – stellvertriedend bei dësem Gesetz fir alleguerten déi aner, déi mer haut de Mëtteg stëmmen – fir hir enorm gutt a gewëssenhaft Aarbecht. An ech wëll dëse Merci awer och gäre weiderginn un d'Ekipp aus dem Kulturministère fir hir ganz gutt a kloer Erklärungen.

Ech ginn heimadder den Accord vun der grénger Fraktioun. Erlaabt mer awer zum Schluss unzemierken, dass dëst e gutt Gesetz fir eise Kultursecteur ass, e Gesetz, dat op ville Plazen erwaart a gefuerdert gouf a wou ech deemno houfreg sinn, dass mer et haut stëmmen an esou eng weider grouss Fuerderung aus dem Kulturentwécklungsplang kann ëmgesat ginn.

Ech soen Iech Merci.

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci, Madamm Bernard.

Den éischten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Modert. Madamm Modert, et ass un Iech.

Discussion générale

Mme Octavie Modert (CSV) | Merci, Här President. Mir knäppen hei eigentlech direkt un eis Diskussioun

vu virdrun, vun elo grad un. Et sinn tatsächlech zwou Facettë vun enger Medail, déi mer haut e bësse matenee behandelen.

Dir Dammen an Dir Hären, Kultur ass e globaalt ëffentlecht Gutt. A mir kënnen natierlech alleguer eppes bäidroen zu der kultureller Villfalt, mee ouni Künstler a Kulturschaffender gëtt et awer keen dynamesche kulturellen Ökosystem.

Mir hunn zu Lëtzebuerg, mir hunn dat virdru schonn alleguerte festgestallt, eng grouss, eng ganz gutt an eng lieweg Kulturzeen, déi aneren Natiounen an näischt nosteet, och wann dës Entwécklung hei am Land vill méi rezent ass. An ech mengen, datt dat besonnesch zanter deem neie Joerhonnert a Joerdausend ass an datt déi zwee Kulturjoren 1995 an 2007 do e wichtege Katalysator waren. Elo hu mer jo nees e Kulturjoer amgaangen an do denken ech, datt mer och erëm weideren Opdriff kréien, well ouni Künstler an ouni Kultur ass eng Gesellschaft onkomplett.

Hinnen hir Situatioun ass awer leider dacks prekär an de Kultursecteur ass fragill, an duerfir ass dat wichteg. An d'CSV setzt sech a fir d'Ënnerstëtzung vun den Artisten an der Kultur, ech kann dat nëmme widderhuelen, an duerfir sinn déi Gesetzer hei och ganz wichteg.

Dat zweet Gesetz vun haut, ech hunn et scho gesot, geet eigentlech riicht viru vun deem vu virdrun. Et ass e Stéck vun der selwechter Medail. Och hei geet et drëm, datt d'Artisten an d'Kulturschaffend vun hirem Beruff liewe kënnen, op professioneller Basis, als onofhängeg Künstler respektiv Intermittents du spectacle, ouni dofir gezwongenerweis en anere Beruff oder eng aner Aarbecht ausüben ze mussen, fir kënnen ze iwwerliewen.

D'Objektiv vun den zwee Gesetzer ass am Fong geholl dann d'selwecht, awer de Champ d'application vu Kultur | lx ass natierlech ënnerschiddlech. Bei deem éischte Gesetz vu Kultur | lx stoung d'Förderung am Mëttelpunkt, fir den Artist ze vernetzen an duerch Vermëttlung senger Karriär virunzehëllefen. An hei geet et elo ëm déi direkt materiell Ënnerstëtzung vun den Artisten, fir hinnen an akommesschwierege Momenter virunzehëllefen.

De Prinzipp vun dësem Gesetz ass net nei, kritt awer elo vill weiderféierend Verbesserungen. De Statut vum Artiste professionnel an dem Intermittent du spectacle – an ech erlabe mer, Dir Dammen an Dir Hären, dat hei Gesetz och weiderhin als Statut ze bezeechnen – ass ënnert der CSV-Kulturministesch Erna Hennicot agefouert ginn. Et sinn en Deel Ännerungen am Laf vun der Zäit zu deem Regimm entstanen. 2014 ass et als neit Gesetz a Kraaft getrueden, dat awer en Deel Réckschléi bruecht huet, an et ass duerno och nach punktuell geännert ginn.

Haut kommen dann eng Rei ganz fundamental Modifikatiounen, déi d'CSV begréisst. En Deel dovunner – an dat huet d'Rapportrice Djuna Bernard och ganz gutt beschriwwe gehat, merci hir nach eng Kéier, schonn erëm, fir dee ganz gudde Rapport, mëndlech ass dat ëmmer ganz flott, wéi si dat seet hei a wat se eis och weider bäibréngt do derzou –, also en Deel vun deem Gesetz kënnt aus Consultatioune mam Secteur eraus, déi ganz intensiv vum Ministère an der Covidzäit gefouert gi sinn, soudatt och praktesch Iwwerleeungen agefloss sinn, wéi den elektronesche Carnet an aneres. Ech mengen, datt et och administrativ weider praktikabel muss sinn. Ech mengen, dat ass jo ëmmer en allgemenge Wonsch, dat ass och ëmmer e Wonsch, dee vum Secteur a vun all Beneficiaire vun Hëllefe vum Staat ëmmer méi geäussert gëtt. Op där anerer Säit sinn natierlech och Saachen, déi awer och musse gefrot ginn an déi natierlech och mussen erfëllt ginn. Trotzdeem ass et wichteg, datt dat ëmmer op eng praktikabel Aart a Weis gemaach gëtt.

Ech wëll och nach eng Kéier ënnersträichen, datt d'Post-Covid-Zäit net einfach ass fir de Kultursecteur. D'Zesummenaarbecht wärend dem Covid war awer ganz gutt zwëschent dem Ministère an de Künstler an de Kulturschaffenden a vill Kontakter sinn iwwert déi Zäit entstanen an hunn och ënner anerem zu dësem Gesetz an de Verbesserunge gefouert.

Ech sinn och frou, datt een Deel vu menge Virschléi an Umierkungen, déi ech iterativ gemaach hunn, och op dëser Tribün, hiren Néierschlag am Gesetz fonnt hunn. Ech erlabe mer hei zum Beispill ze ernimmen, datt grad de Jonke méi fréi entgéintzekommen an hinnen den Einstig ze erliichtere wichteg ass. Dat hat ech och 2014 an enger Motioun, déi ech hei deposéiert hat, gefrot, fir hinnen no sechs an net no zwielef Méint den Zougang zu den Aiden ze erméiglechen, oder fir d'Stagezäit insgesamt erofzesetzen oder d'Mobilitéit ze förderen an d'Residenzzäit erofzesetzen, e Cumul mam Regimm vum Droit d'établissement ze erlaben, eng Zort Noutfallfong ze schafe fir Situatioune wéi de Covid.

Ech begréissen, datt déi Iwwerleeungen Entrée fonnt hunn an dat neit Gesetz, zum Deel an anerer Form, wéi vu mir virgeschloen, mee d'Objektiv ass dat selwecht an d'Zil ass erreecht. An dat ass jo dat, wat zielt a wat wichteg ass.

Ech ginn, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, net an op Formuléierungen a Legistik vun dësem Gesetzesprojet. Et waren hei, wéi beim Gesetz vu virdrun, en Deel formell Oppositioune vum Staatsrot komm. Et ass dofir och gutt, datt e Glossär ausgeschafft gëtt, fir d'Gesetz méi einfach ze liesen an ze verstoen. Och dat ass ëmmer erëm eng Erausfuerderung. Et ass och gutt, datt den Titel vum Gesetz in fine ugepasst ginn ass. Ech war net frou mat deem Titel, deen d'Gesetz 2014 kritt hat. Mat där minimaler Änerung, déi komm ass, ass et awer elo besser.

E Wuert zu der Moossnam vun der Valoriséierung vun de Carrières établies, wat jo eng nei Moossnam ass, oder eng weider ..., jo dach, eng nei Moossnam. Vläicht awer och en neie Bedarf, an dat mag ee vläicht erstaunen. Et ass richteg, datt dëst viru Joren eigentlech manner, wann iwwerhaapt, néideg war. Et ass et haut awer, mengen ech, méi. Dat ass vläicht schued, awer et ass trotzdeem d'Realitéit, an dofir ass et ganz gutt, datt am Gesetz esou eng Moossnam virgesi ginn ass. Ech mengen, dat ass wichteg, datt och d'Leit mat der Zäit, wa se vläicht virdrun Erfolleger haten – et ass net ëmmer einfach, dat e ganzt Liewe laang virunzeféieren –, duerno awer net solle fale gelooss ginn déi lescht puer Joren, éier se dann an en, jee, manner aktive Statut, jiddefalls am Beräich vun der Sécurité sociale, eraginn.

Natierlech ass et ëmmer besser, guer net brauchen op d'Bäihëllefe vum Statut zréckzegräifen. Dat ass natierlech kloer. Mee wann d'Zäiten awer sinn, wéi se heiansdo sinn, dann ass et wichteg, datt dee Filet do ass, datt dat Netz do ass, datt se do kënnen drafalen a wärend enger Zäitchen dovunner opgefaange ginn an datt se net net wëssen, wouhinner a wat maachen, an et dofir missten opginn, Kultur a Konscht ze schafen an domadder kënnen hiert Talent weiderzeféieren.

Mir wëssen natierlech och, datt e ganze Kosmos néideg ass ronderëm dat Ganzt, wéi Galerien an Editiounen, an dat sinn alles wichteg Stécker an der ganzer Kulturketten, déi derbäi sinn. Mir hu bei deem Gesetz virdrun do dervunner geschwat. Natierlech sinn dat wichteg Elementer.

An awer huet dat Gesetz hei scho laang ëmmer erëm seng Néidegkeet bewise gehat. A Madamm Minister, et sinn dëst zwee ganz weesentlech Gesetzer fir de Secteur, déi ech begréissen an ënnerstëtzen an zu deenen ech der CSV hiren Accord ginn. Iech, Madamm Minister, an Äre Mataarbechter e ganz grousst Kompliment fir déi Gesetzer, déi haut kommen! Et kënnt nach eent respektiv nach en anert, dat manner fir de Secteur ass. Dat bréngt de Kultursecteur an d'Artisten e gutt Stéck virun an et ass eng wichteg Aarbecht, déi gemaach ginn ass. Et ass wichteg fir de Secteur. Mat den Erausfuerderungen, déi, wéi gesot, och an der Lescht nach derbäikomm sinn, ass dat ganz néideg.

Ech wëll dofir Iech e Kompliment ausdrécken an ech wëll och e Luef un den zoustännege Service am Kulturministère ginn, deen d'Bäihëllefe geréiert. En huet ëmmer den Artisten an Intermittentë vill virugehollef. A mat den neien an zousätzleche Moossname gëtt en hei natierlech och nach weiderhi gefuerdert, fir déi nei Moossnamen ze vulgariséieren, bekannt ze maachen an zouzeschwätzen.

Mme Djuna Bernard (déi gréng), rapportrice | Très bien!

Mme Octavie Modert (CSV) | D'Hëllefe ginn natierlech iwwert de materielle Wäert, dee se hunn, eraus. A mir hu vun dem administrative Punkt geschwat, dat ass jo ëmmer bei esou Saachen derbäi. An ech weess, datt si dat awer ëmmer op eng ganz, ganz mënschlech Aart a Weis gemaach hunn.

Déi nei Moossnamen, déi hei elo entstinn, wäerten dëse Secteur gutt ënnerstëtzen a wäerten en och weiderbréngen. Mir wëssen, datt déi Zuele vun den Artisten an och vun den Intermittenten, déi heivunner beneficiéieren, net esou wansinneg héich sinn am Verglach zum Rescht vun der Bevëlkerung an dofir och net fir de Staatsbeidel elo dee gréisste Problem géife bedeiten. Et hëlleft awer den Artisten an hirer Karriär virun. An ech wëll ënnersträichen, datt et zwee ganz wichteg Gesetzer sinn, déi haut hei gestëmmt ginn.

Et kann een natierlech eng Klammer opmaachen a soen, d'Artiste mussen och wëssen, wéini se aus dem Statut erauswëllen. Mee dat ass hir Entscheedung. Dat ass eng aner Saach. An hei ass d'Gesetz do, fir hinne virunzehëllefen dee Moment, wou si et brauchen.

Nom Covid kënnt d'Normalitéit vu virdrun och net méi zréck. Et soll awer net nëmme Konsumkultur als Resultat vun där Zäit bleiwen. Ech widderhuelen, et muss een d'Kultur an der Post-Covid-Zäit nees spieren a gesinn. Ech wëll och, datt dat mënschlecht Grondbedürfnis, fir sech auszedrécken, fir kreativ ze sinn, fir duerch Konfrontatioun vun Iddie weiderzekommen, fir Valeuren ze vermëttelen, de sozialen Zesummenhalt, also alles, wat Kultur ausmécht, eiser Gesellschaft net verluer geet. Dofir muss de Stellewäert vum Künstler an der Gesellschaft verstäerkt an unerkannt ginn.

An dofir ass dat Gesetz hei wichteg a richteg a gutt. An dofir ass et wichteg, an dat ass och der CSV wichteg, datt de Künstler hir sozial Ofsécherung verbessert gëtt. Fräischaffend an haaptberufflech Artisten an Intermittenten hunn et net ëmmer einfach an dat ass an deem klenge Land nach éischter de Fall. Dofir ass haut e gudden Dag fir si.

Ech soen Iech villmools Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci der honorabeler Madamm Octavie Modert. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

M. André Bauler (DP) | Merci, Här President. Et ass eigentlech schonn esou vill Guddes a Pertinentes gesot ginn, soudatt ech et relativ kuerz maachen. Ech

wéilt awer meng Ried net ufänken, ouni nach eng Kéier drun ze erënneren, datt de Mënsch an d'Kultur ontrennbar matenee verbonne sinn. Déi eelst bekannt Molerei iwwregens ass iwwer 45.000 Joer al, dat eelst Museksinstrument anscheinend iwwer 35.000. Konscht an all hire Facetten huet dem Mënsch schonn ëmmer erlaabt, fir seng Ëmwelt an och seng déif Gefiller ze verschaffen. Konscht a Kënschtler kënne Kritik üben an och Debatten ustoussen a si leeschten domadder e wichtege Bäitrag fir eis Gesellschaft, jo, fir eis Demokratie.

Mee esou bedeitend wéi Konscht a Kultur fir eis Gesellschaft och sinn, d'Kënschtlerliewen ass net ëmmer einfach. D'Liewen ass bekanntlech, wéi mer ëmmer esou léif soen, kee Kichelchen, an am Kënschtlerliewe fléien engem bekanntlech net all Dag gebroden Dauwen an de Mond. Et entsprécht, wann een d'Kënschtlerliewe kuckt, net ëmmer dem klassesche Scheema vun engem traditionelle Vollzäitjob. D'Revenue si ganz dacks Schwankungen ausgesat. Et gëtt Perioden, Zäitintervallen, wou ee sech mat senge Wierker liicht iwwer Waasser hale kann oder wou een als Intermittent fir e puer Méint engagéiert gëtt. Mee wann eppes ännert, da kann de Wand sech ganz séier nees dréien an et steet een da virun enger Drécheperiod.

Eng Drécheperiod, déi kann antrieden an dann och, le cas échéant, mol méi laang daueren. Dat mécht de Kënschtler a besonnesch och den Intermittent du spectacle ufälleg fir finanziell Schwieregkeeten, fir materiell Contrainten. Dat hunn, an dat ass och d'éinescht gesot ginn, net zulescht d'Jore vun der Pandemie eis gewisen. Se hunn eis gewisen, wéi verletzlech letztlech d'Konschtzeen am Allgemengen an d'Kënschtler am Spezielle sinn. D'Regierung huet deemools déi néideg Hëllefe bereetgestallt, fir déi betraffe Leit iwwer Waasser ze halen. Trotzdeem ass eis all, mengen ech, bewosst ginn, datt mir de Kulturberäich méi widderstandsfäeg mussen opstellen.

An de leschte Joren ass scho villes geschitt, fir d'Situatioun vun den Artisten an den Intermittents du spectacle etappeweis ze verbesseren, vun 2014 un. An ech wëll och hei d'Aarbecht vum fréiere Staatssekretär Guy Arendt würdegen.

Meng Fraktioun begréisst dann awer och hei den Asaz an den Engagement vun der Ministesch Sam Tanson, déi mat dësem Gesetzesprojet d'Aarbechtskonditiounen am Kulturberäich nach eng Kéier op de Leescht geholl huet, fir se ze verbesseren. Besonnesch begréisst meng Fraktioun, datt den Zougang zu de finanziellen Hëllefe vereinfacht, den Alter vun de betraffene Persoune besser consideréiert, besser berücksichtegt gëtt an de Statut vum onofhängegen Artist verbessert ka ginn.

D'Situatioun vun den Independanten, vun de selbstänneg schaffende Leit, war besonnesch wärend der Pandemie ganz fragill. An dofir iwwerrascht et och vläicht net, firwat meng Fraktiounskolleegin Carole Hartmann motivéiert war, fir och eng Interpellatioun allgemeng zum Statut vun den Independanten unzefroen. Dëse Sujet wäert och verdéngterweis nach eng Kéier an de Mëttelpunkt vun der politescher Debatt hei am Plenum vun der Chamber réckelen.

Ech ginn net weider op d'Detailer vun dësem Gesetzesprojet an, well d'Madamm Bernard an hiren exzellente Rapporten dat schonn op eng pertinent Manéier gemaach huet an all wichteg Punkten hei opgegraff an erkläert huet. Duerfir nach eng Kéier e grousse Merci un all Bedeelegt a besonnesch dann eeben och un d'Rapportrice Djuna Bernard.

Mir bleift op dëser Plaz nach just, den Accord vu menger Fraktioun ze ginn. Mat dëser Reform leeschte mer dem Kultursecteur an all de Leit, déi doranner wierken, e wichtegen Déngscht. Mir wäertschätze si, andeems mer se och a grad finanziell besser begleeden an encadréieren.

Ech soen Iech Merci fir Är Opmierksamkeet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci dem honorabelen Här Bauler. Déi nächst ageschriwwe Riednerin ass déi honorabel Madamm Simone Asselborn. Madamm Asselborn, Dir hutt d'Wuert.

Mme Simone Asselborn-Bintz (LSAP) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, de Kënschtler steet am Zentrum vun eiser Kulturzeen, well ouni Kënschtler kann et keng Kultur ginn. Well kënschtleresch Aarbecht net eleng eng reng ekonomesch Valeur huet, esou wéi mer et virdrun am Projet iwwer Kultur | lx schonns erläutert hunn, mee och eng Valeur fir eis Gesellschaft, doe mer och eiser Gesellschaft insgesamt eppes Guddes, wa mer eis Kënschtler ënnerstëtzen. Mat hirer Aarbecht droen eis Kënschtler nämlech entscheedend zum sozialen Austausch an zur sozialer Kohäsioun vum Land bäi. Spéitstens wärend dem Confinement, wéi d'kulturellt Liewen am Stëllstand war, huet jidderee virun Ae gefouert kritt, wéi wichteg d'Kultur fir eng emanzipéiert Gesellschaft ass.

Aus dëser Reflexioun eraus sinn ech frou, dass am Gesetzesprojet iwwert d'Mesurë fir d'Kënschtler an d'Intermittenten aus de „mesures sociales" dann elo „mesures de soutien" gi sinn. De Kënschtler gëtt manner an d'Positioun vun engem sougenannte Bittsteller gesat, an dat ass a mengen Aen e wichtege Progrès vun dësem Gesetzesprojet.

Op där enger Säit gëtt et fir de professionellen Artist eng ganz Partie Verbesserungen. Mir stëmmen eng Hausse vun den Hëllefen, déi en Artist pro Mount kréie kann. Mir verkierzen awer och d'Mindestdauer vun der Affiliatioun als Travailleur indépendant vun dräi op zwee Joer, déi den Artist ouni Universitéitsdiplom muss virweise kënnen. An d'Durée, wärend där den Artist Hëllefe kréie kann, gëtt vun der drëtter Admissioun u vu 24 op 36 Méint eropgesat. Domadder schafe mer méi Previsibilitéit fir den Artist. D'Konditiounen, fir an de Regimm eranzekommen, ginn awer och fir d'Artiste mat Universitéitsdiplom manner restriktiv. Derbäi kënnt dann hei d'Bourse de relève fir d'Artisten, déi vun der Uni kommen.

Op där anerer Säit ass dann och den Intermittent net vergiess ginn. Den Intermittent kann elo och Formatiounsdeeg a pedagogesch Ateliere fir de Carnet de travail geltend maachen. An dëse Carnet sengersäits gëtt dann digitaliséiert, wat eng administrativ Vereinfachung mat sech bréngt an och eng Doleance vum Secteur gewiescht ass.

Souwuel fir de professionellen Artist wéi fir den Intermittent ginn d'Perioden, wärend deenen d'Hëllef an Usproch geholl gëtt, ausser Kraaft gesat am Fall vu beispillsweis engem Congé parental. Dëst ass eng néideg Flexibilitéit, wat jo och ganz gutt an eis haiteg Zäit passt.

De professionellen Artist an den Intermittent gi mat dësem Gesetzestext revaloriséiert. Et besteet awer keen Zweifel, dass d'Aarbecht, déi vun hinne geleescht gëtt, fir dass de kënschtleresche Projet Realitéit ka ginn, wäit iwwert dat erausgeet, wat dës Hëllefen ubidde kënnen. Do gëtt als Kulturschafende méi wéi eng Nuetsschicht gemaach, bis e Projet esou ass, wéi sech de Kulturschafenden dat virgestallt huet. Et ass nun emol kee Beruff wéi en aneren, mee et ass virun allem och eng Passioun.

Et besteet och keen Zweifel, dass déi héich Wunnengspräisser hei zu Lëtzebuerg eng existenziell Erausfuerderung och fir Kulturschafender duerstellen, well si nëmme seelen eng finanziell Previsibilitéit kënnen hunn. Mir mussen dës Problematik am Bléck behalen, well mir däerfen net zouloossen, dass mer Kënschtler aus eiser Konschtzeen verléieren, well se sech zu Lëtzebuerg kee Logement kënne leeschten. Lëtzebuerg muss als Standuert fir Kulturschafender attraktiv bleiwen. Dofir däerfen d'Liewenskäschten net iwwerméisseg deier gi par rapport zu den Opportunitéiten, déi Lëtzebuerg also de Kulturschafende bitt an der Entwécklung vun hirer Karriär.

Nieft de professionelle Kulturschafende lieft eis Kulturzeen zu Lëtzebuerg awer och vum Benevolat, deen eng immens wäertvoll Aarbecht leescht an deen och net däerf vergiess ginn. D'Aarbecht vum Benevolat léisst sech u sech net monetär chiffréieren, an dat ass och net onbedéngt vun de Benevollen esou gewënscht. Sécher ass awer, dass ouni de Benevolat villes, wat zu Lëtzebuerg an der Kulturzeen geschitt, net méiglech wär. Béid Sphären, déi Professionell an déi Benevoll, kënnen am Austausch vunenee léieren a mussen Hand an Hand goen, fir dass mer eise kulturelle Räichtum zu Lëtzebuerg erhale kënnen.

Mat dëse puer Bemierkunge géif ech gären den Accord am Numm vun der LSAP-Fraktioun zu dësem Gesetzesprojet ginn, well en eng ganz Partie Verbesserunge fir d'Kulturschafend mat sech bréngt.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren a soen der Madamm Bernard dann och hei nach eemol Merci fir hire gudden ausféierleche schréftlechen a mëndleche Rapport. Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci der Madamm Asselborn. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Keup. Här Keup, Dir hutt d'Wuert.

M. Fred Keup (ADR) | Villmools merci, Här President, léif Kolleegen. A villmools merci och all menge Virriedner fir déi wonnerschéi Wierder, déi se fonnt hunn, fir dat hei ze beschreiwen an d'Ënnerstëtzung fir d'Kultur hei zu Lëtzebuerg auszedrécken. Och mir begréissen, dass d'Kultur ënnerstëtzt gëtt, dass d'Artisten ënnerstëtzt ginn, an dat aus alle Beräicher. Dat ass och net vu Muttwëll. An ech wëll e bësse méi konkreet ginn hei.

Mir sinn e klenge Marché hei zu Lëtzebuerg mat relativ wéinegen Awunner, enger klenger Masse critique. An et ass natierlech naturgegeeben da schwéier fir en Artist, fir hei a Lëtzebuerg säi Liewe mat senger Konscht ze maachen, fir sech domadder iwwer Waasser ze halen.

Ech huelen iergendee Beispill. Dir kënnt Iech virstellen elo, de Fausti, dat war jo dann hei am Land e ganz gudden a bekannte Museker, deen hei vill Erfolleg hat, deen dat och haaptberufflech gemaach huet an deen a Lëtzebuerg och säi Liewen domadder konnt maachen. Mee stellt ee sech esou eng Persoun vir, wann déi vläicht an Däitschland oder an engem anere grousse Land gebuer gewiescht wier, wou se e grousse Marché gehat hätt, dann hätt déi natierlech do warscheinlech vill méi erreecht!

Une voix | Ma hie war an Däitschland!

M. Fred Keup (ADR) | Jo, do war en, natierlech. Mee wann e vun do gewiescht wier, hätt e warscheinlech nach vill méi kënnen do erreechen. Dat ass eeben e bëssen, jo, den Destin vun de Lëtzebuerger Kënschtler. Duerfir ass et méi schwéier, an d'autant plus ass et natierlech richteg, dass mer déi da weider vill ënnerstëtzen.

Dir musst natierlech och bedenken, dass et awer och net ëmmer evident ass. Et si ganz vill Kënschtler, déi kenne sech do net onbedéngt gutt aus, et ass net ëmmer einfach, fir sech do erëmzefannen, fir dat alles auszefëllen, fir eventuell iergendwéi gehollef ze

kréien. Ech mengen, mir hunn och Artisten – an dat si jo oft grad déi interessant –, déi net onbedéngt zu deem Establishment, wou jiddwereen deen anere kennt, gehéieren, déi och net onbedéngt wëllen dozou gehéieren. Dat war och an der Geschicht oft esou. Ech wëll drun erënneren, dass grad déi grouss Genien an der Kulturgeschicht oft eeben net déi waren, déi zum Establishment aus hirer Zäit gehéiert hunn.

Ech wëll Iech och e Beispill ginn aus der aktueller Zäit, haut 2022. Ech mengen, fir en Numm ze nennen, ee vun deene bekanntsten, wann net souguer dee bekanntste Kënschtler bei der Jugend, dat ass haut de Bazooka Brooze. Ech mengen, dee kennt heibanne warscheinlech bal keen. An dat ass e Beispill vun engem Kënschtler, ...

Une voix | Dach.

M. Fred Keup (ADR) | Tipptopp, ganz gutt!

... deen am Fong ganz bekannt ass an deen awer ..., jo, wou ee sech froe kann: Wéi kann een dann esou Talenter – ob een dermat averstanen ass oder net, wat déi Leit soen, dat ass eng aner Geschicht –, wéi kann een esou Talenter ënnerstëtzen?

Dat heiten, dat ass also e Projet, dee mer gutt fannen, well mer hoffen, dass doduerch dat geschitt. An duerfir kritt deen natierlech den Accord vun der ADR. Ech soen Iech alleguerte Merci.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci dem honorabelen Här Keup. Déi nächst ageschriwwe Riednerin ass déi honorabel Madamm Nathalie Oberweis. Madamm Oberweis, wannechgelift.

Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk) | Merci, Här President, fir d'Wuert. Merci virun allem fir d'alleréischt der Rapportrice nach eng Kéier fir hire Rapport. Jo, dëst ass prinzipiell e ganz gudden Text, virun allem, well e jo als Zil d'Verbesserung vum Aarbechtskader vun Artisten an Intermittenten huet, en vue vun enger méi konsequenter Ënnerstëtzung vun de Kënschtler an der Kreatioun. Dofir begréisse mir deen och ganz kloer. An och wann et mat Sécherheet net „der Weisheit letzter Schluss" ass, ass dëse Projet dach e ganz grousse Fortschrëtt. An dofir stëmme mir deen als Lénk och ganz kloer mat.

Besonnesch wat d'Artisten ugeet, gëtt et weesentlech Verbesserungen. Den Zougang gëtt erliichtert doduerch, dass d'Stagezäit vun dräi op zwee Joer erofgesat gëtt a bei jonken Diploméierten eng Bourse agefouert gëtt, déi hinnen den éischte Schratt an d'Beruffsliewe vereinfacht, andeems se Urecht op eng Bourse hunn, déi zumindest d'Cotisation sociale wärend den éischte Méint couvréiert, ier se iwwerhaapt kënnen de Statut ufroen. Bei den Artiste ginn och d'Montante vun den Hëllefen no uewe geschrauft respektiv de Plaffong gëtt an d'Luucht gesat, fir dee se kënnen eng Hëllef ufroen.

Déi administrativ Prozedure gi vereinfacht, andeems een no der éischter Demande net méi all zwee Joer de Statut erneiere muss, mee all dräi Joer, an nodeems ee 50 Joer krut, nëmme méi all fënnef Joer.

Generell begréisse mir natierlech souwuel bei den Artiste wéi bei den Intermittenten all déi Bestëmmungen, déi dem Alter och Rechnung droen. Dëst ass, dat ass och virdru scho gesot ginn, net nëmmen eng Unerkennung vun enger Karriär, mee dréit der Tatsaach och Rechnung, datt ee mat 50 oder 55 net méi esou agill kann agéiere wéi en 30-Järegen.

Bei den Intermittentë sinn d'Verännerunge manner grouss, awer prinzipiell och begréissenswäert, vun den administrative Vereinfachungen, wat de Carnet de travail ugeet, bis zur Méiglechkeet, zéng Deeg Formatioun respektiv pedagogesch Aktivitéite kënne geltend ze maachen.

Nawell gëtt et eiser Meenung no dräi Bemollen, op déi mer ganz gäre géifen agoen a firwat mer mengen, dass och dëst Gesetz nach kéint e bësselche verbessert ginn. Éischtens feelt et nach ëmmer un der Unerkennung vun der Theater- oder Musekspedagogik als kënschtleresche Beruff. Dëst si ganz dacks Fräischaffender, déi duerch all Raster falen an och an dësem Gesetz als Intermittent net déi néideg Unerkennung kréien – an domadder Usproch op Hëllefen –, déi se eigentlech verdéngt hätten.

Zweetens: Et kéint ee sech d'Fro stellen, ob et net och sënnvoll gewiescht wier, bei den Intermittenten, änlech wéi bei den Artisten, Reegelen ze fannen, fir d'Aarbecht net méi op déi lescht zwielef Méint ze bewäerten, mee op méi laang Zäitraim. Et ass nämlech och bei den Intermittentë ganz gutt méiglech, datt ee mol Joren huet, wou eng Année creuse kënnt, an där ee riskéiert, d'Konditioune fir e Joer net ze erfëllen. Dofir sollt ee sech iwwerleeën, ob een d'Konditioun vun deenen 80 Deeg op ee Joer net op ee Joer sollt kucken, mee op zwee oder dräi Joer.

Drëttens: Déi Hëllefen, déi mer hei votéieren, sinn immens wichteg, mee si kënnen awer och nëmmen e Complement sinn, den Haaptbestanddeel muss eng anstänneg Bezuelung sinn. Hei stelle mer mat Bedauere fest, datt d'Recommandatioune vun der ASPRO nach ëmmer net allgemeng verbindlech sinn.

Wéi gesot ass dëse Projet ganz kloer eng Verbesserung, e Schrëtt an eng richteg Richtung, a mir ënnerstëtzen e mat. Villmools merci och nach eng Kéier un de Kulturministère natierlech.

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci der honorabeler Madamm Nathalie Oberweis. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Hei och nach eng Kéier dat selwecht, an och merci der Madamm Djuna Bernard fir dee gudde schrëftleche Rapport. Merci.

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci dem Här Goergen.

An dann huet d'Regierung d'Wuert. Wannechgelift, Madamm Tanson.

Prise de position du Gouvernement

Mme Sam Tanson, Ministre de la Culture | Jo, merci Iech all fir déi ënnerstëtzend Wierder, déi extreem wichteg si fir de Kultursecteur. Et ass schéin ze gesinn, dass eng ganz Chamber an engem Land derhannertsteet, dass mer déi vulnerabel Artisten um finanzielle Plang zesummen nach besser wëllen ënnerstëtzen, wéi mer dat haut scho maachen. Mir sinn och eigentlech eent vun deene wéinege Länner an Europa, déi esou e System hunn. Et ass jo ugeklongen, dass dat zréckgeet op d'Madamm Erna Hennicot-Schoepges. An dat ass eng Errungenschaft fir e Land, dass mer eng Ofsécherung hu fir eis Artiste fir déi Zäiten, déi ëmmer an engem kënschtleresche Liewe virkommen, déi normal sinn, wou keng aktiv Produktioun stattfënnt, wou vläicht eng Preparatioun stattfënnt, wou vläicht eng Reflexioun stattfënnt, mee wou awer och eng finanziell Ofsécherung muss do sinn. An ech fannen et wierklech schéin ze gesinn, dass hei keen dat a Fro stellt!

Une voix | Très bien!

Mme Sam Tanson, Ministre de la Culture | Mir hunn awer och gesinn, an dat ass jo och elo ugeklongen, notamment wärend der Pandemie, wéi exposéiert d'Independanten en général sinn, mee d'Artisten nach e bësselche méi, well se sech wierklech vun engem Kontrakt zu deem aneren hangelen an ëmmer e bëssen ofhängeg si vun deenen Opträg, déi grad kommen, vun deene Venten, déi grad kommen, oder dovun, ob se dann e Lieu fanne fir déi Produktioun, déi se ausgeschafft hunn.

(M. Mars Di Bartolomeo reprend la présidence.)

Mir hate ganz séier kënne reagéieren iwwert dat heite Gesetz, wou mer verschidden Adaptatioune virgeholl haten a Covidzäiten. Déi hu gegraff, dat war eng ganz wäertvoll Ënnerstëtzung. Mee doriwwer eraus war et néideg, dass mer d'Gesetz, wéi et schonn e puermol geschitt ass, elo nach eng Kéier e bësse méi strukturell uginn an erëm deenen aktuelle Konditiounen upassen. Och dat war aus dem Prozess vum Kulturentwécklungsplang erausgaangen, der Recommandatioun Nummer 28 vum KEP, dass mer hei sollten nach eng Kéier nobesseren.

Mir hunn aktuell 87 Persounen, déi vun den Hëllefe fir d'Artistes professionnels indépendants profitéieren, an 220 Persounen, déi vun den Hëllefe fir Intermittents du spectacle profitéieren. An de Fonds social culturel, iwwert deen d'Aidë lafen, huet 2021 Hëllefen an Héicht vun ongeféier 3,9 Milliounen ausgeschott. 2022 si mer bis elo bei zirka 3,3 Milliounen. Do gesäit een den Impakt vun de Covidmesuren, déi maachen, dass et ee Moment e bësse méi héich war, well do hate mer jo d'Konditiounen erliichtert an och d'Bezuelungen developpéiert.

Wéi si mer elo virgaangen, fir dat heiten auszeschaffen? Mir hunn do net am loftleere Raum fonctionéiert. Mir hunn eng ëffentlech Consultatioun lancéiert gehat am Oktober 2019, wou mer dann och ganz vill pertinent Remarken erakruten, déi sech haut am Text erëmfannen: d'Erofsetze vun de Referenzperioden – ech si lo bei den Artisten –, d'Verlängerung vun der Period, wärend där ee vun den Aidë profitéiere kann, d'Änderung vun der Verdeelung vun den Aiden, Moossnamen, déi sech geziilt un etabléiert Kënschtler iwwer 50 Joer riichten, wat wierklech eppes ass, wat ëmmer erëmkomm ass, an och d'Änderung vun der Bezeechnung, déi negativ Konnotatioun vun där Formuléierung „aides sociales". Well et ass net eng Aide sociale, et ass eppes, wat mer ubidden, fir dass Artiste kënne lafend vun hirer Konscht liewen, fir dass mer eng professionell Konschtzeen zu Lëtzebuerg hunn, eng Kulturzeen. An et huet näischt mat enger Aide sociale in fine ze dinn. An ech verstinn, dass dat eppes ass, wat ëmmer erëmkomm ass.

Bei den Intermittents du spectacle, do war ee vun de wichtege Punkten dee vun deene „jours d'activités". Wéi gi se berechent? Wat gëtt unerkannt als Aktivitéiten? An och do erëm déi Demande vun deenen iwwer 50-Järegen an dee faméise Carnet de travail, deen et da just a Pabeierform gouf. Voilà!

Mir hu wierklech probéiert, allem Rechnung ze droen. Mir haten och Echangë mat der ULASC. Dat ass och eng vun deene positive Säite vun der Pandemie, dass sech do eng Federatioun zesummegedoen huet vun de Federatiounen aus dem Kultursecteur. A mir haten en enken Dialog, wou dann elo deen heite Projet, wou ech frou sinn, dass en haut ka gestëmmt ginn, erauskomm ass.

Wat sinn d'Ziler, aus eiser Vue, vun dësem Projet de loi? Natierlech geet et weiderhin drëms, d'Professionaliséierung vun de Kënschtler hei am Land virunzedreiwen an hinnen d'Méiglechkeet ze ginn, fräi hirer kultureller Tätegkeet nozegoen, ouni un ze vill ekonomesch Zwäng gebonnen ze sinn – quitte, dass si dat natierlech esou sinn, wéi mir alleguerten och –, den Dispositif vum Gesetz och un déi reell Aarbechtsbedéngunge vun de Kënschtler an Intermittenten

unzepassen an da souwuel etabléiert Kënschtler wéi och jonk Kënschtler am jeeweilege Stadium vun hirer Karriär opzefänken an ze begleeden a verschidde Prozeduren an Ofleef ze vereinfachen.

Ech gi lo net nach eng Kéier op den Detail vun all deene Mesuren an. Ech mengen, Dir hutt dat alleguerte gemaach, an den Haaptdénge war wierklech, dass mer géifen deenen aktuelle Konditioune Rechnung droen, dass mer den Alterskonditioune géife Rechnung droen, dass mer och méi eng grouss Flexibilitéit géifen erabréngen an eeben och bei den Intermittenten déi Aktivitéiten, déi nach niewendru gemaach ginn, méi en compte huelen.

A Madamm Oberweis, ech si ganz mat Iech d'accord, dat hei ass net d'Fundament oder et soll net d'Fundament si vun der Remuneratioun vun engem Kënschtler zu Lëtzebuerg. Mir mussen alles drusetzen, all zesummen, dass se uerdentlech bezuelt gi fir déi reell Aarbecht, déi se maachen, dat heescht, wa se en Optrëtt hunn, wa se e Wierk verkafen, wa se eng Ausstellung hunn, dass do eng Remuneratioun hannendrunhänkt. Dat ass am Moment net bindend, dat stëmmt, mee dat wësst Der och, mir hunn e Code de déontologie ausgeschafft, mat deem mer eis konventionéiert Strukturen encouragéieren, sech deenen Tariffer unzepassen. An et gëtt d'ailleurs net nëmmen dee vun der ASPRO, mir sinn och an den Diskussiounen, fir dat doten och bei deenen anere Secteure virzegesinn.

Dat ass dann och en Deel vun dem Ausbléck op d'Zukunft. Et geet weider drëm, d'Artisten zu Lëtzebuerg ze stäerken, hir Aarbechtskonditiounen op allen Niveauen ze verbesseren a wierklech ze maachen, dass si esou onofhängeg wéi méiglech kënne schaffen.

Erlaabt mer just – et ass och ugeklongen, mee et ass wierklech eppes, wat Iech vläicht net all bewosst ass, wann Der net am Alldag domat ze dinn hutt –, deene Leit Merci ze soen, déi am Service de l'orientation et de soutien pour artistes professionnels et intermittents du spectacle am Kulturministère schaffen, well si a ganz enkem Austausch mat dem Milieu sinn, well se op all Fro kënnen äntweren, sief et beim Ausfëlle vun deene faméise Formulairen, sief et, wa soss aner Froe sinn, eeben och zu der Interpretatioun vum Text. Dat ass esou eng wäertvoll Aarbecht, déi do vun net ville Leit gemaach gëtt, an dat ass wierklech extreem, extreem wichteg a virbildlech!

Mir sinn och amgaangen, eebe fir déi Vermëttlung vun deem, wat alles existéiert, e Guide pratique auszeschaffen, sou wéi mer dat och beim Gesetz vum Patrimoine culturel gemaach hunn, fir dass ee wierklech genau ka retracéieren, wat ee muss maachen, wann een dann Demanden ausfëllt. Dat ass einfach elementar, an natierlech och dann déi technesch Ëmsetzung vum digitale Carnet.

Ech sinn awer och ganz frou – an domat halen ech dann op –, op d'Kompetenzen an d'Erfarung vun der berodender Kommissioun kënnen zréckzegräifen, déi all Demande eenzel am Detail préift, déi dat mat enger ganz grousser Empathie mécht par rapport zu den Artisten. Ech hu viru Kuerzem dem scheedende President, dem Marc Limpach, villmools Merci gesot fir säin Asaz. Ech widderhuelen dat elo nach eng Kéier hei, an en ass elo ofgeléist gi vun engem anere Marc, vun engem anere Schauspiller, deen Dir alleguerte gutt kennt, dem Marc Baum. Voilà.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och der Madamm Minister.

Mir géifen dann zur Ofstëmmung iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7920 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwwer.

D'Resultat ass: 60-mol Jo, Eestëmmegkeet.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Max Hengel), Paul Galles (par Mme Diane Adehm), Léon Gloden, Jean Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen (par M. André Bauler), Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gusty Graas), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana (par M. Yves Cruchten), Mmes Tess Burton, Francine Closener (par Mme Simone Asselborn-Bintz), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Merci villmools. Dann ass dat esou decidéiert.

13. 7948 – Projet de loi portant institution d'un congé culturel et modification :

1° du Code du travail ;
2° de la loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État ;
3° de la loi modifiée du 24 décembre 1985 fixant le statut général des fonctionnaires communaux

Mir géifen zum nächste Projet iwwergoen, dem Projet de loi 7948. De Projet betrëfft d'Neiaféierung respektiv d'Ergänzung vum Congé culturel. An d'Rapportrice ass d'Madamm Josée Lorsché.

Rapport de la Commission de la Culture

Mme Josée Lorsché (déi gréng), rapportrice | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, mat dësem drëtte Projet de loi am Beräich vun der Kultur, deen den 13. Januar 2022 vun der Kulturministesch Sam Tanson deposéiert ginn ass, komme mer enger laangjäreger Fuerderung vum Kultursecteur no.

Konkreet geet et drëms, de Congé culturel, deen am Juli 2014 ofgeschaaft gi war, nees anzeféieren an d'Konditiounen, fir an de Genoss vun deem Congé ze kommen, ze erweideren. Um eigentlechen Objektiv ännert sech näischt par rapport zum Gesetz vun 1994. Dir wësst: Et war geduecht, fir d'Professionaliséierung am Secteur weiderzedreiwen an de Besoine vum Secteur besser gerecht ze ginn.

Dat werft natierlech d'Fro op, firwat d'Gesetz vun 1994 iwwerhaapt ofgeschaaft ginn ass. De Grond vun där Decisioun louch deemools virun allem doran, datt dat Gesetz säin Zil net genügend erfëllt huet. Am Zäitraum tëscht 1995 an 2014 goufen zwar 1.401 Demandë fir e Congé culturel agereecht, allerdéngs ware laut den deemolege Bestëmmungen nëmmen 902 Demandë recevabel. Am Kader vun de Spuermoossname vun 2014 gouf d'Gesetz, wéi gesot, abrogéiert, wat verständlecherweis awer zu enger gréisserer Onzefriddenheet am Kultursecteur gefouert huet.

D'Iddi, de Congé culturel ënner neie Konditiounen nees anzeféieren an en auszedeenen, fir de reelle Besoine vum Secteur effektiv gerecht ze ginn, huet sech doropshin am Kader vum Kulturentwécklungsplang konkretiséiert. Wéi Der wësst huet dëse Plang, en ass virdru schonn e puermol genannt ginn, ofgekierzt KEP, am Joer 2018 als partizipative Prozess ugefaangen an e leeft bis zum Joer 2028, dëst mam Zil, de Kultursecteur ze consultéieren, d'Acteure méi staark an d'Decisiounen anzebannen an de Recommandatioune vum KEP bei den Decisioune méiglechst Rechnung ze droen. Bescht Beispill liwwert dann och dëse Projet de loi, deen aus der Recommandatioun 28 vum KEP ervirgeet.

Esouvill zu der Geschicht an zu der Theorie. Ech kommen zu der Praxis an zu den Dispositioune vun dësem Projet de loi. An der Praxis besteet eng vun de gréissten Ännerunge par rapport zum Gesetz vun 1994 doran, datt de Congé culturel net méi just vun de Kulturschafende selwer an Usproch geholl ka ginn, mee vun zwou weidere Persounegruppen. Dobäi handelt et sech éischtens ëm déi Éierenamtlech, déi an enger Federatioun, engem nationalen Netzwierk oder engem Veräin aus dem Kultursecteur aktiv sinn an zum gudde Fonctionnement vun deene Gremie bäidroen. Zweetens handelt et sech bei den zousätzleche Gruppen ëm benevoll Persounen, déi nominéiert ginn, fir un auslännesche Kulturevenementer deelzehuelen an eng Tâche do iwwerhuelen.

D'Recht op Congé culturel gëllt souwuel am ëffentleche wéi och am Privatsecteur an donieft och fir Fräiberuffler, deenen hir Aarbechtsplaz zu Lëtzebuerg ugesidelt ass. D'Konditiounen, déi erfëllt musse ginn, fir an de Genoss vum Congé culturel ze kommen, si ganz villfälteg a bestinn, am Resümmee, aus folgende Punkten: Den Demandeur muss zanter mindestens sechs Méint zu Lëtzebuerg sozialverséchert sinn an e längert an noweisbaart Engagement am Kultursecteur opweisen. E muss enger berufflecher Aktivitéit an eisem Land nogoen, déi näischt mat sengem accessoirë kulturellen Engagement ze dinn huet.

Hei wéilt ech nach preziséieren – dat ass eng Fro, déi an der Kommissioun oft gestallt ginn ass –, datt Persounen, déi zwar e kulturelle Beruff ausüben, mee net als professionell Kënschtler fir sech selwer schaffen, och d'Recht op Congé culturel zougestane kréien. Dat heescht beispillsweis, datt eng Persoun, déi vum Beruff hier Musek, Konscht oder Art dramatique enseignéiert, och d'Recht op Congé culturel huet, wann hiert Engagement bei enger Manifestatioun net a Relatioun zu hirem eigentleche Beruff steet.

Bei de Salariëé gëllt doriwwer eraus d'Konditioun, datt se zanter mindestens sechs Méint vun hirem Employeur ugestallt musse sinn, fir vum Congé culturel kënnen ze profitéieren.

Dësen zielt dann och net nëmme fir kulturell Manifestatiounen zu Lëtzebuerg an am Ausland, en zielt och fir relevant Weiderbildunge respektiv fir organisatoresch an administrativ Tâchen, déi fir de Weiderbestand vun enger kultureller Organisatioun entscheedend sinn.